

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(ก)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(ข)
กิตติกรรมประกาศ	(ค)

บทที่

1. บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา	8
3. สมมติฐาน	8
4. ขอบเขตของการศึกษา	9
5. วิธีการศึกษา	9
6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	10
2. บททั่วไป	11
1. วิวัฒนาการของกฎหมายแรงงานในประเทศไทยเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้อง การคุ้มครองการเลิกจ้าง	11
2. มาตรการทางกฎหมายของประเทศไทยในการคุ้มครองลูกจ้าง กรณีถูกเลิกจ้าง	14
2.1 การบอกกล่าวล่วงหน้าตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 582	14
2.2 การเลิกจ้างต้องไม่อยู่ในระหว่างเวลาต้องห้าม ตามมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518	15
2.3 การขออนุญาตศาลแรงงานก่อนเลิกจ้างลูกจ้างที่เป็นกรรมการลูกจ้าง ตามมาตรา 52 แห่งพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518	17

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2.4 การเลิกจ้างต้องไม่ใช่การกระทำอันไม่เป็นธรรม ตามพระราชบัญญัติ แรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 มาตรา 121, 122 และ 123	18
2.5 การเลิกจ้างนั้นต้องไม่ใช่การเลิกจ้างที่ไม่เป็นธรรม ตามพระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. 2522 มาตรา 49	22
2.6 การเยียวยาในระบบค่าชดเชยตามข้อ 46 แห่งประกาศกระทรวง มหาดไทย เรื่องการคุ้มครองแรงงาน	23
2.7 ประโยชน์ทดแทนในกรณีว่างงานตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 มาตรา 78	27
3. อนุสัญญาขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ 158 และ ข้อเสนอฉบับที่ 166 ว่าด้วยการเลิกจ้างโดยนายจ้างเป็นฝ่ายริเริ่ม	30
3.1 เหตุอันควรเลิกจ้าง	30
3.2 กระบวนการก่อนหรือระหว่างการเลิกจ้าง	31
3.3 กระบวนการในการอุทธรณ์การเลิกจ้าง	32
3.4 ระยะเวลาการเลิกจ้าง	33
3.5 การเลิกจ้างเนื่องจากเหตุผลทางเศรษฐกิจ เทคโนโลยี โครงสร้าง และเหตุผลอื่นที่คล้ายคลึงกัน	33
3.6 หลักเกณฑ์การเลิกจ้าง	34
3.7 การบรรเทาผลกระทบของการเลิกจ้าง	35
4. มาตรการคุ้มครองการเลิกจ้างในกรณีคนล้นงานตามกฎหมายต่างประเทศ	36
4.1 การหารือร่วมกับตัวแทนลูกจ้าง สหภาพแรงงาน คณะกรรมการลูกจ้าง หรือองค์กรอื่นของฝ่ายลูกจ้าง	36
4.2 การขออนุญาตเลิกจ้างจากเจ้าหน้าที่ของรัฐก่อน	38
4.3 การกำหนดหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกลูกจ้างที่จะเลิกจ้าง	41
4.4 การบอกกล่าวล่วงหน้า	42

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4.5 การเยียวยา โดยจ่ายค่าเสียหาย หรือค่าชดเชยพิเศษ	44
4.6 มาตรการอื่น	47
3. ปัญหาเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายเมื่อเกิดการเลิกจ้างในกรณีคนล้นงาน ในประเทศไทย	53
1. สถานการณ์การเลิกจ้าง ระหว่างปี พ.ศ. 2535-2537	53
2. ปัญหาเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมาย เมื่อเกิดการเลิกจ้างในกรณีคนล้นงาน ...	56
2.1 ปัญหาลูกจ้างที่มีอายุงานมาก ๆ มีสิทธิได้รับค่าชดเชยตามกฎหมาย เท่ากับลูกจ้างที่มีอายุงานครบสามปี	56
2.2 ปัญหาเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐไม่สามารถแสวงหามาตรการ ตามกฎหมายแรงงานเพื่อช่วยแก้ปัญหาของลูกจ้างที่มีอายุงานมาก ๆ ที่ถูกเลิกจ้างได้	58
2.3 ปัญหานายจ้างเพิกเฉยไม่ยอมเข้าร่วมเจรจาไกล่เกลี่ย โดยพนักงานประนอมข้อพิพาทแรงงานไม่มีอำนาจบังคับ ให้นายจ้าง ลูกจ้าง เข้าร่วมเจรจา	59
2.4 ปัญหาการใช้อำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย สั่งให้นายจ้างเปิดงาน ลูกจ้างกลับเข้าทำงาน	60
2.5 ปัญหากลุ่มลูกจ้างรวมตัวกันชุมนุมประท้วงและ กระทำการฝ่าฝืนกฎหมาย	61
2.6 ปัญหาลูกจ้างได้รับสิทธิประโยชน์ไม่เท่าเทียมกัน	62
3. ปัญหาเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายที่เกิดแก่ลูกจ้างในกรณีตัวอย่าง เมื่อเกิดการเลิกจ้างในกรณีคนล้นงาน	62
4. ปัญหาเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายที่เกิดแก่นายจ้างในกรณีตัวอย่าง เมื่อเกิดการเลิกจ้างในกรณีคนล้นงาน	65

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5. ปัญหาเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายที่เกิดแก่รัฐเมื่อเกิดการเลิกจ้าง ในกรณีคนล้นงานในกรณีตัวอย่าง	67
5.1 ปัญหาด้านนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหา	68
5.2 ปัญหาด้านองค์กรที่มีหน้าที่แก้ไขปัญหา	69
5.3 ปัญหาด้านเครื่องมือหรือกฎหมายที่จะนำมาบังคับใช้เพื่อแก้ปัญหา	75
6. ปัญหาเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายที่เกิดแก่ศาลเมื่อเกิดการเลิกจ้าง ในกรณีคนล้นงานในกรณีตัวอย่าง	80
4. มาตรการทางกฎหมายเพื่อคุ้มครองการเลิกจ้าง	85
1. มาตรการคุ้มครองลูกจ้าง เมื่อเกิดการเลิกจ้างในกรณีคนล้นงาน ในประเทศไทย.....	86
1.1 ความเพียงพอของกฎหมายแรงงานที่บัญญัติขึ้นเพื่อคุ้มครองลูกจ้าง เมื่อเกิดการเลิกจ้างในกรณีคนล้นงาน	86
1.2 วิเคราะห์มาตรการตามกฎหมายเพื่อคุ้มครองลูกจ้างกรณีถูกเลิกจ้าง กับสภาพปัญหาที่เกิดในกรณีตัวอย่าง	92
2. มาตรการทางกฎหมายเพื่อคุ้มครองการเลิกจ้างในกรณีคนล้นงาน ในต่างประเทศ หรือตามอนุสัญญา หรือข้อเสนอขององค์การแรงงาน ระหว่างประเทศ ที่เหมาะสมที่จะนำมาปรับใช้กับกรณีของประเทศไทย	106
2.1 มาตรการคุ้มครองการเลิกจ้างในกรณีคนล้นงานที่ประเทศไทยมีอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับอนุสัญญาหรือข้อเสนอ	107
2.2 มาตรการคุ้มครองการเลิกจ้างในกรณีคนล้นงานตามอนุสัญญา หรือข้อเสนอที่ประเทศไทยยังไม่ได้นำมาใช้	112
2.3 มาตรการคุ้มครองการเลิกจ้างในกรณีคนล้นงานที่สอดคล้องกับ อนุสัญญาหรือข้อเสนอ ที่ประเทศใกล้เคียงหรือมีฐานะทางเศรษฐกิจ ใกล้เคียงกับประเทศไทยนำมาใช้	112

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2.4	ข้อสังเกตเกี่ยวกับการนำเอามาตรฐานอนุสัญญาหรือข้อเสนอแนะมาใช้ 114
2.5	มาตรการคุ้มครองการเลิกจ้างกรณีคนล้นงานตามอนุสัญญาและข้อเสนอแนะ บางมาตรการที่ประเทศไทยควรนำมาใช้ 116
3.	แนวทางกำหนดมาตรการทางกฎหมายเพื่อคุ้มครองการเลิกจ้าง ในกรณีคนล้นงานในประเทศไทย 120
3.1	แนวทางกำหนดมาตรการทางกฎหมายเพื่อบังคับให้ปฏิบัติ ก่อนการเลิกจ้างในกรณีคนล้นงาน 121
3.2	แนวทางกำหนดมาตรการทางกฎหมายเพื่อเยียวยาหลังการเลิกจ้าง ในกรณีคนล้นงาน 128
5.	สรุปและข้อเสนอแนะ 133
	สรุป 133
	ข้อเสนอแนะ 136
	รายการอ้างอิง 141
	ภาคผนวก 1 147
	ภาคผนวก 2 161
	ภาคผนวก 3 177
	ประวัติผู้เขียน 187